
Štandardy a terminológia

Katarína Fandáková, NCZI
NIS 2011, Vysoké Tatry

Obsah prezentácie

Úvod

- Vstupné úvahy
- Kde sa nachádzame teraz

Stratégia projektu Š&T

- Štandardy a terminológia v EÚ a SR
- Rozsah projektu pre eSO1

Zabezpečenie implementácie štandardov ZI v SR

- Organizačný – inštitucionálny rámec
- Legislatívny rámec
- Procesný rámec a technologický rámec

Záver

- Otvorené otázky a riziká
- Diskusia

Úvod

Predstavme si, že:

v bežnom živote:

- Kreditné karty majú rôzne tvary a veľkosti
- Žiarovky a zástrčky majú rôzne koncovky
- Existuje nejednotnosť rozchodu koľajníc v krajinách EÚ
- Mikrovlnky a mobily vyžarujú škodlivé žiarenie

v zdravotníctve:

- Záznamy majú rôznu štruktúru, formát a sémantiku
- Klinické systémy sú funkčne nekompatibilné
- Existujú nekompatibilné komunikačné systémy pre výmenu dát
- Systémy sú navrhované bez štandardov pre patientsku bezpečnosť

Úvod

Čo sa týka zdravotníctva,
si to nemusíme predstavovať:

- Je to realita
- Mali by sme sa hanbiť, že to tak je ?!
- Toto nie je konštatovanie o stave na Slovensku. To je konštatovanie stavu v Európe („zaplavenom“ aplikáciami HL7, SNOMED, ...). Odznelo to na:

Medical Informatics Europe 2011, 29. august, Oslo

Stephen Kay *keynote:*

The Usability (or not) of Health Informatics Standards

Úvod

Užitočnosť a štandardizácia

- Teoreticky aj všeobecne ide o dve oblasti, ktoré sú veľmi tesne spojené
- V praxi – v zdravotníckej informatike - sú si často „na hony vzdialené“,
vývoj štandardov ZI CEN TC 251, ISO TC 215 často akademické,
nezohľadňujúce potreby praxe
- Súčasný stav v EÚ potvrdzuje „nie optimálnu situáciu“.
- Súčasný stav v SR

Kde sa nachádzame teraz

História

- NIS 2007** - predstavené riešenie zavedenia štandardov do praxe cez legislatívu
 - Návrh vyhlášky o štandardoch a jej osud ...
 - Prvé koncepčné dokumenty (stratégia rozvoja eHealth), Komisia pre štandardy pri NCZI, katalóg štandardov
 - SNOMED CT – vstup do IHT SDO
 - Status pripomienkovateľa ISO TC 215
- Rok 2011** - projektové riešenie štandardov a medicínskej terminológie
 - Stratégia projektu Š&T
 - Schválený harmonogram prác do konca 2012
 - Inštitucionálne zabezpečenie riešenia - zapojenie odbornej verejnosti do oficiálnych štruktúr

Stratégia projektu Š&T

❑ **Štandardy a terminológia v EU**

❑ **Národné stratégie- hlavné témy**

- ❑ elektronické zdravotné záznamy
- ❑ architektúra a správa informácií a záznamov
- ❑ posielanie správ a komunikácie, komunikačné infraštruktúry
- ❑ bezpečnosť, súkromie a utajenie
- ❑ medicínska referenčná terminológia, klinické slovníky

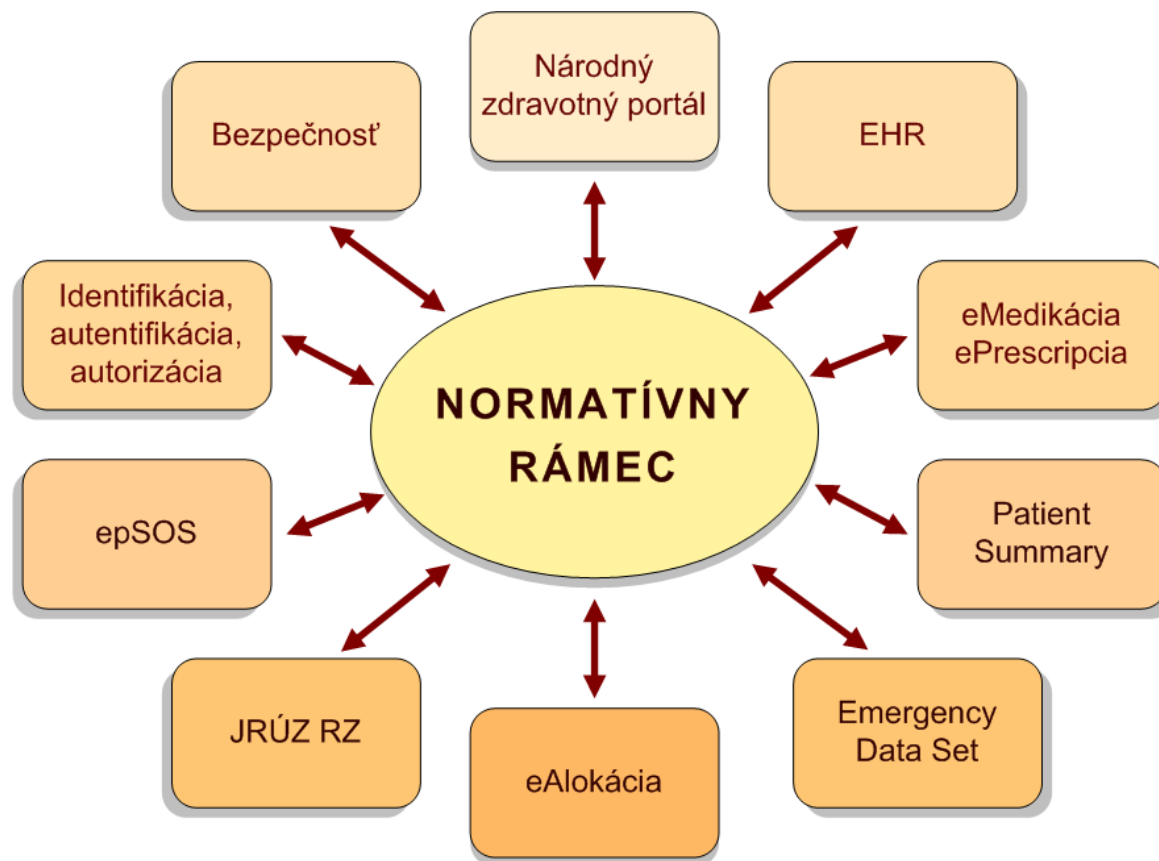
❑ **Najpožívanejšie štandardy v EU**

- ❑ EHR – EN 13 606, openEHR
- ❑ ambulantná starostlivosť- ICPC2
- ❑ komunikácia- HL7, EN 13606 časť 1
- ❑ architektúra – HISA, HL7 RIM, IHE profily
- ❑ laboratórne systémy LOINC
- ❑ klinická terminológia – SNOMED CT
- ❑ diagózy a zdravotné výkony – ICD10, NOMESCO

Stratégia projektu Š&T

☐ Rozsah projektu pre eSO1

- ☐ Normatívny rámec projektu – prierezový projekt cez všetky projekty a etapy

Stratégia projektu Š&T

Vybrané štandardy pre I. etapu

CN 13 606

- archetypy , openEHR – spracovanie množiny archetypov pre potreby eSA1, spolupráca s STU EF

Bezpečnostné štandardy

- ISO 27000 až 27006 Information Security Management System
- ISO 27799:2008 Health Informatics

MKCH 10, ATC, Zoznam zdravotných výkonov

- pravidelná aktualizácia MKCH10, ATC a ZV – požiadavky v súvislosti so zavedením DGR

LOINC

ICPN versus NANDA

- Rozhodnutie padne 16.11.2011

SNOMED CT

- 4 úrovne hlavnej štruktúry

Zabezpečenie implementácie štandardov

Organizačný a inštitucionálny rámec

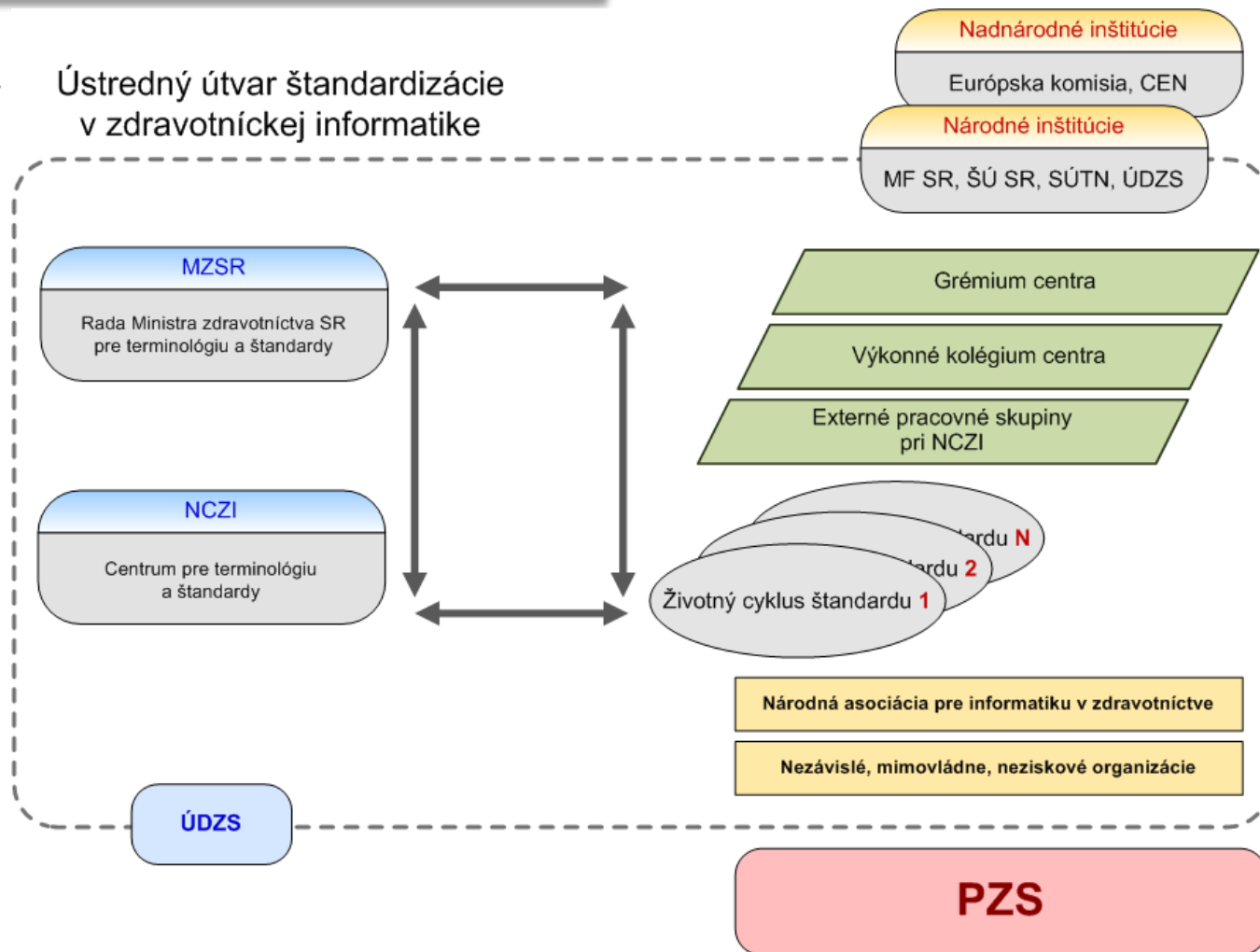
- Vytvorenie centrálnej organizácie pre medicínsku terminológiu a štandardy

Hlavné úlohy centrálnej organizácie

- Definovať ciele, stratégiu a úlohy štandardizácie medicínskej informatiky a zdravotníckej informatiky
- Definovať národný plán implementácie zdravotníckych informačných štandardov
- Definovať proces tvorby terminologických a informačných štandardov a proces životného cyklu terminologických a informačných štandardov
- Zabezpečiť personálne a finančné zdroje na podporu svojich aktivít a pracovných skupín
- Vytvoriť pracovné skupiny technických expertov pre každú oblasť štandardizácie
- Iniciaovať zastúpenie SR v relevantných medzinárodných štruktúrach, organizáciách a aktivitách

Zabezpečenie implementácie štandardov

Organizačný a inštitucionálny rámec

Zabezpečenie implementácie štandardov

☐ Organizačný a inštitucionálny rámec

☐ Rada pre medicínsku terminológiu a štandardy ZI pri MZ SR

- ☐ Rozhoduje o výbere a prevzatí medzinárodných štandardov ZI a terminológií
- ☐ Prijíma a ruší platnosť povinného používania štandardu ZI v rezorte zdravotníctva
- ☐ Rozhoduje o implementácií jednotlivých oblastí medicínskej terminológie v súlade so zariadením medzinárodných štandardov
- ☐ Zabezpečuje legislatívnu podporu schválených dokumentov

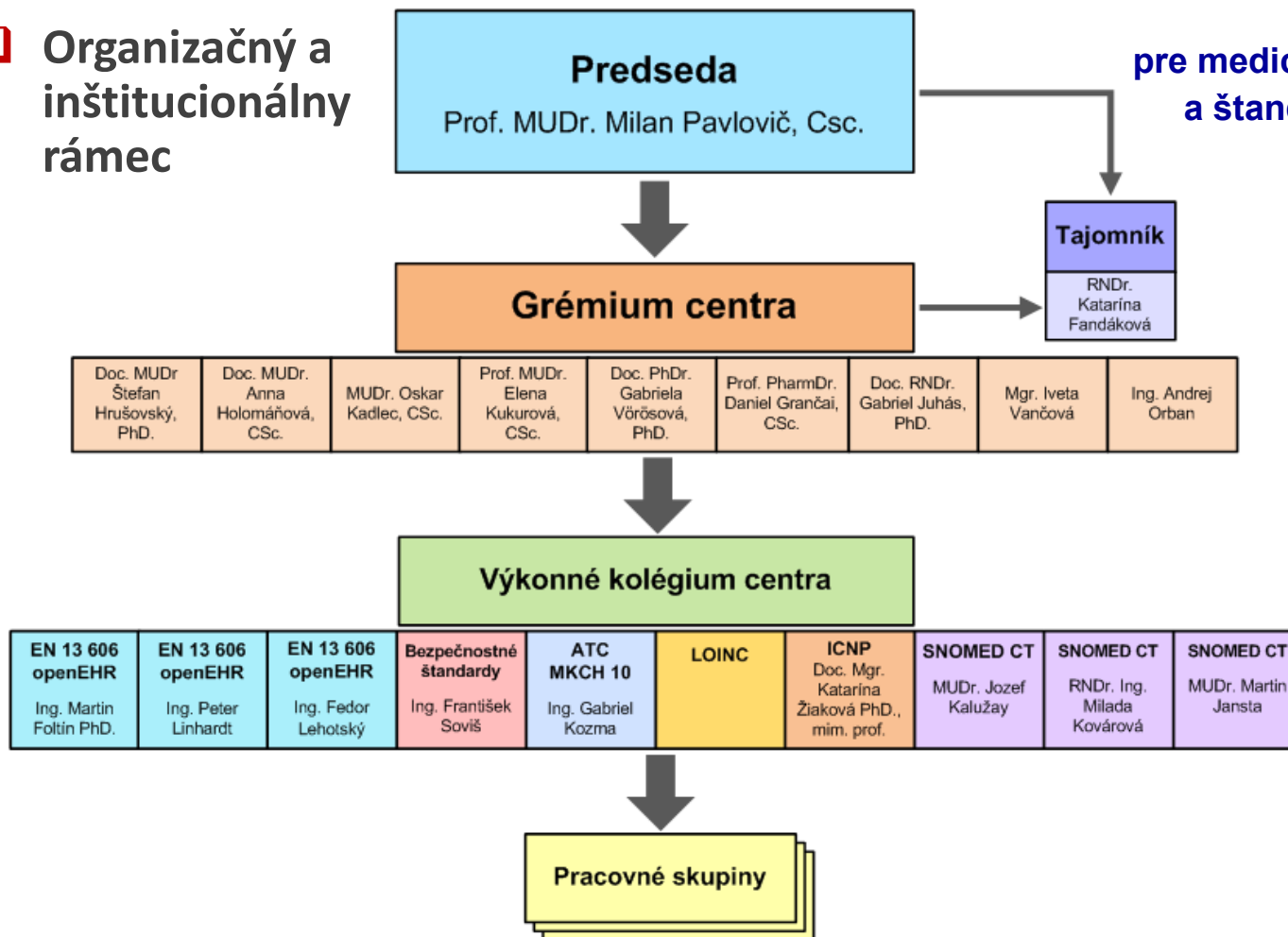
☐ Centrum pre medicínsku terminológiu a štandardy pri NCZI

- ☐ Zabezpečuje administratívnu, koordinačnú a metodickú podporu Rade
- ☐ Zabezpečuje spoluprácu na všetkých úrovniach týkajúcu sa štandardov ZI (medzinárodnú a národnú)
- ☐ Koordinuje riadenie prác spojených s prekladmi jednotlivých terminológií, klasifikácií a štandardov
- ☐ Zabezpečuje licenčnú činnosť, publikovanie a distribúciu prijatých medzinárodných štandardov ZI oprávneným osobám v SR

Zabezpečenie implementácie štandardov

Organizačný a inštitucionálny rámec

Centrum
pre medicínsku terminológiu
a štandardy ZI pri NCZI

Zabezpečenie implementácie štandardov

Legislatívny rámec

- Vytvorenie rámca pre legislatívnu podporu** – všetkým aktivitám spojených so zavádzaním štandardov a terminológie v rezorte zdravotníctva
- Zabezpečenie legislatívnej zmeny** – novela zákona č. 576/2004 , tvorba nového zákona o elektronickom zdravotníctve, vyhláška o štandardoch a následné metodické usmernenia
- Zabezpečiť stanovenie štandardizačnej a terminologickej authority** – Rada pre medicínsku terminológiu a štandardy ZI
- Zabezpečiť zriadenie Centra pre terminológiu a štandardy pri MZ SR**

Zabezpečenie implementácie štandardov

Procesný rámec

- Riadenie účastníkov procesu implementácie
- Riadenie jednotlivých etáp životného procesu štandardov
- Vzdelávanie, školenie a podpora

Riadenie účastníkov procesu implementácie

Identifikácia

- Vytvorenie zoznamu všetkých účastníkov (stakeholderov), identifikácia jednotlivcov, ktorí budú zapojení do implementácie do procesu implementácie

Klasifikácia

- Klasifikácia účastníkov do jednej z kategórií: zákazník, podporovateľ, ovplyvňovateľ, schvaľovateľ

Hodnotenie

- Každý kľúčový účastník musí byť hodnotený na rezistenčnej stupnici od „vysoko odolný zmene“ k „zástanca zmeny“

Akčné plány a realizácia

Zabezpečenie implementácie štandardov

- Procesný rámec**
- Riadenie jednotlivých etáp životného procesu štandardov**
 - Výber nového štandardu**
 - Hľadať na medzinárodnej úrovni, prevzatie štandardu vytvoreného inde
 - Navrhnuť nový štandard - prezentovať potrebu štandardu, určenie skupiny expertov na jeho vytvorenie, jeho schválenie a príbežná aktualizácia
 - Kontrola dodržiavania (auditovanie)**
 - Interné audity, externé audity
 - Údržba štandardov**
 - Pravidelná kontrola a aktualizácia štandardu , aktualizácia existujúcich smerníc
- Vzdelávanie, školenia a podpora**
 - Edukačné programy, tréningové kurzy
 - Niektoré učebné osnovy pre ZI sú už v SR vyvinuté

Zabezpečenie implementácie štandardov

Technologický rámec

- Štandardy vyžadujúce zavedenie nových technológií (openEHR, HL7)
- Iné vyžadujú spracovanie konkrétneho IT riešenia
- Iné budú realizované zdieľaním infraštruktúry

Záver

Otvorené otázky a riziká

- Pripravenosť informatickej obce (HL7, 13 606, ...)
- Pripravenosť klinickej obce (SNOMED CT, EHR, ATC, LOINC, ...)
- Finančné zabezpečenie
- Legislatívna podpora
- Organizačné a personálne zabezpečenie

Diskusia

Ďakujem za pozornosť.

